TARYBOS SPRENDIMAS

2009 m. liepos 7 d.

dėl perviršinio deficito Lenkijoje

(2009/589/EB)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 104 straipsnio 6 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Lenkijos pateiktas pastabas,

kadangi:

(1) Pagal Sutarties 104 straipsnį valstybės narės turi vengti perviršinio valdžios sektoriaus deficito.

(2) Stabilumo ir augimo pakto pagrindinis tikslas yra patikimi valstybės finansai – priemonė sudaryti geresnes sąlygas kainų stabilumui ir dideliam tvariam augimui, leidžiančiam kurti naujas darbo vietas.

(3) Pagal Sutarties 104 straipsnyje numatytą perviršinio deficito procedūrą (PDP), kuri paaiškinta 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo [1], kuris yra Stabilumo ir augimo pakto sudėtinė dalis, numatyta priimti sprendimą dėl perviršinio deficito. Prie Sutarties pridėtame Protokole dėl perviršinio deficito procedūros nustatomos papildomos nuostatos, susijusios su PDP įgyvendinimu. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 3605/93 [2] nustatomos išsamios taisyklės ir apibrėžtys, susijusios su to protokolo nuostatų taikymu.

(4) 2005 m. Stabilumo ir augimo pakto reforma buvo siekiama sustiprinti jo efektyvumą ir ekonominius pagrindus bei užtikrinti valstybės finansų ilgalaikį tvarumą. Ja buvo siekiama užtikrinti, kad visuose PDP etapuose būtų visų pirma visiškai atsižvelgta į ekonomikos ir biudžeto aplinkybes. Taip Stabilumo ir augimo pakte numatyta struktūra, kuria palaikoma Vyriausybės politika, skirta greitai grįžti prie tvirtos biudžeto būklės, atsižvelgiant į ekonominę situaciją.

(5) Sutarties 104 straipsnio 5 dalyje reikalaujama, kad Komisija pateiktų Tarybai nuomonę, jeigu Komisija mano, kad valstybėje narėje yra susidaręs arba gali susidaryti perviršinis deficitas. Atsižvelgusi į savo pranešimą pagal Sutarties 104 straipsnio 3 dalį ir į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę pagal Sutarties 104 straipsnio 4 dalį, Komisija padarė išvadą, kad Lenkijoje yra susidaręs perviršinis deficitas. Todėl 2009 m. birželio 24 d. Komisija tokią nuomonę dėl Lenkijos pateikė Tarybai [3].

(6) Sutarties 104 straipsnio 6 dalyje teigiama, kad Taryba, prieš priimdama sprendimą, ar yra susidaręs perviršinis deficitas, turėtų apsvarstyti ir nuodugniai įvertinti visas pastabas, kurias atitinkama valstybė narė pageidauja pateikti. Lenkijos atveju, atlikus šį bendrą įvertinimą, daroma šiame sprendime išdėstyta išvada.

(7) Remiantis 2009 m. balandžio mėn. Lenkijos valdžios institucijų pateikto PDP pranešimo duomenimis, kuriuos vėliau patvirtino Eurostatas, 2008 m. valdžios sektoriaus deficitas Lenkijoje siekė 3,9 % BVP ir viršijo 3 % BVP pamatinę vertę. Deficitas nebuvo artimas 3 % BVP pamatinei vertei ir pamatinės vertės viršijimas negali būti laikomas išimtiniu, kaip apibrėžta Sutartyje bei Stabilumo ir augimo pakte. Visų pirma jis nesusidarė dėl neįprasto įvykio, kaip apibrėžta Sutartyje bei Stabilumo ir augimo pakte. Be to, jis nesusidarė dėl didelio ekonomikos nuosmukio 2008 m., kaip apibrėžta Sutartyje bei Stabilumo ir augimo pakte. Nepaisant iki 3,3 % sumažėjusio augimo 2008 m. paskutiniame ketvirtyje (palyginti su tuo pačiu laikotarpiu praėjusiais metais) ir dėl to sumažėjusių paskutinio metų ketvirčio įplaukų bei blogesnio nei tikėtasi galutinio deficito, bendras BVP augimas buvo palyginti nemažas ir 2008 m. siekė 4,9 %.

Tai, kad potencialusis BVP augimas pagal apskaičiavimus sudaro apie 4 ½ %, o gamybos apimties atotrūkis buvo apie 3 ½ % potencialiojo BVP, rodo palankias ciklo sąlygas. Be to, pamatinės vertės viršijimas negali būti laikomas laikinu. Pagal Komisijos tarnybų 2009 m. pavasario prognozę valdžios sektoriaus deficitas turėtų siekti 6,6 % BVP 2009 m. ir, darant prielaidą, kad politika nesikeis, 7,3 % 2010 m. (atsižvelgiant į tai, kad 2009 m. BVP sumažės 1,4 %, o 2010 m. padidės 0,8 %). Lenkijos valdžios institucijos taip pat prognozuoja, kad 2009 m. deficitas padidės – 2009 m. birželio 22 d. jos paskelbė, kad deficitas gali gerokai viršyti

[1] OL L 209, 1997 8 2, p. 6.
[2] OL L 332, 1993 12 31, p. 7.
[3] Visi su PDP susiję Lenkijai skirti dokumentai pateikiami šioje tinklavietėje: http://ec.europa.eu/economy_finance/netstartsearch/pdfsearch/pdf.cfm?mode=m2

2009 m. pavasarį pateiktame PDP pranešime ([1]) nurodytą 4,6 % BVP dydžio einamųjų metų deficitą. Todėl Sutartyje nustatytas deficito kriterijus nėra įvykdytas.

(8) Bendroji valdžios sektoriaus skola išlieka mažesnė negu 60 % BVP pamatinė vertė ir 2008 m. sudaro 47,1 % BVP. Tačiau atsižvelgiant į prognozuojamą didelį deficitą Komisijos tarnybų 2009 m. pavasario prognozėje numatyta, kad valdžios sektoriaus skola 2010 m. gali sudaryti beveik 60 % darant prielaidą, kad politika nesikeis.

(9) Pagal Stabilumo ir augimo paktą reikėtų tinkamai atsižvelgti į sistemingas pensijų reformas, kuriomis įvedama kelių pakopų sistema, kurioje yra viena privaloma visiškai finansuojama pensijų kaupimo pakopa. Nors dėl šių reformų įgyvendinimo laikinai pablogėja biudžeto būklė, tačiau akivaizdžiai pagerėja ilgalaikis valstybės finansų tvarumas. Remiantis Lenkijos valdžios institucijų įverčiais, šios reformos grynosios sąnaudos sudarė 2,9 % BVP 2008 m., o 2009 m. padidės iki 3,2 % BVP, kaip Lenkijos valdžios institucijos nurodė birželio 22 d. rašte. Pagal Stabilumo ir augimo paktą į šias sąnaudas galima atsižvelgti linijiniu mažėjančiu pagrindu pereinamuoju laikotarpiu ir tik tuomet, jei deficitas išlieka artimas pamatinei vertei. Kadangi deficitas 2008–2010 m. nebėra artimas pamatinei vertei, atsižvelgti į pensijų reformos sąnaudas negalima.

(10) Pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 4 dalį, priimant Tarybos sprendimą dėl perviršinio deficito pagal Sutarties 104 straipsnio 6 dalį, į svarbius veiksnius galima atsižvelgti tik tuomet, jeigu visapusiškai laikomasi dvigubos sąlygos – kad deficitas išliktų artimas pamatinei vertei ir pamatinės vertės perviršis būtų laikinas. Lenkijos atveju ši dviguba sąlyga nėra tenkinama. Todėl priimant šį sprendimą į svarbius veiksnius neatsižvelgiama,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Atlikus bendrą įvertinimą nustatyta, kad Lenkijoje yra susidaręs perviršinis deficitas.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Lenkijos Respublikai.

Priimta Briuselyje, 2009 m. liepos 7 d.

Tarybos vardu

Pirmininka

C. BILDT

([1]) Finansų ministro J. Rostowskio raštas Komisijos nariui J. Almuniai.